

1. De Grieken: algemeen

Als we eerst even kijken hoe Griekenland gelegen is, merken we op dat het een schiereiland is, dit wil zeggen dat ze omringd is door

Voor Griekenland is de dus heel belangrijk voor de import en export! Griekenland is ook bergachtig en zeer onvruchtbaar! Je zal er dus geen graan kunnen oogsten! Daarom zal Griekenland

.....
 De Griekse wereld strekte zich uit rondom de



de Grieken waren dan ook echte die op de kusten van de en van de kolonies stichtten.

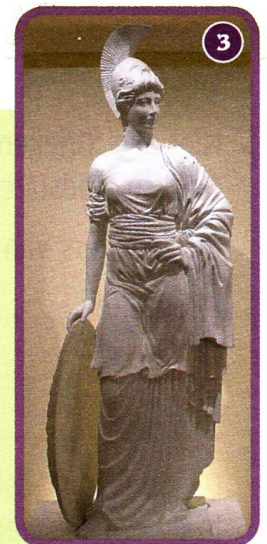
Duid op de kaart de Middellandse Zee (A), de Zwarte Zee (B) en de Egeïsche Zee (C)aan.

In het barre en dorre Griekenland groeiden de landbouwgemeenschappen vanaf 700 voor Christus uit tot een groot aantal stadstaten of poleis. Dat wil zeggen dat iedere gemeenschap werd bestuurd vanuit een stedelijk centrum. Het land was dus verdeeld in kleine onafhankelijke stadstaten met ieder hun eigen bestuur en eigen wetten. In de stadstaat leefden zowel grootgrondbezitters, boeren, handwerklieden als slaven. De twee bekendste stadstaten zijn Sparta en Athene.

2. Een woordje van toen

Aristoteles vertelt ...

Al sinds mijn zevende brengt een slaaf mij naar school. Ik heb leren lezen, schrijven en rekenen. Verzen van Homeros ken ik uit het hoofd. Fluit en lier speel ik als de beste. 's Middags ga ik met de andere jongens sporten. Als ik 15 jaar ben zal ik op het gymnasium verder trainen en leren discussiëren en filosoferen. **Een gezonde geest heeft een sterk lichaam nodig.** Voor ik als volwassen man word aanvaard, zal ik vanaf mijn achttiende twee jaar als militair getraind worden en legerdienst doen. Vanaf dan mag ik deelnemen aan de volksvergadering. In **Athene** beslissen wij samen wat er zal gebeuren. Misschien word ik ooit door het volk aangeduid als leider van Athene. Wij noemen ons politiek systeem **democratie**: elke vrije Atheense man mag deelnemen aan het bestuur. Mijn oudere zus leert weven, spinnen en het huishouden doen. Omdat wij behoren tot de rijkere families, leerde ze ook lezen, schrijven en wat muziek. Volgend jaar wordt ze vijftien en wordt ze uitgehuwelijkt. Wist je dat mannen en vrouwen elk hun eigen kamers hebben? Vrouwen hebben geen politieke rechten. Onze stadstaat telt nu ongeveer 300 000 inwoners, waarvan 100 000 slaven. De slaven werken in het huishouden, de werkplaatsen, de scheepswerven, de landbouw of de marmer- en zilvermijnen.



Leonidas vertelt ...

Al van toen ik zeven was word ik samen met de andere jongens opgevoed en getraind tot soldaat. Onze ouders zien we niet veel, maar we kunnen wel op elkaar rekenen! Dat moet wel, want ons leven is hard. Lezen, schrijven en rekenen is niet zo belangrijk. Discipline, dat is belangrijk. We trainen elke dag en tegenspraak wordt niet geduld! Elke overtreding van de regels - hoe klein ook - wordt met de zweep bestraft. Wij zullen de beste **soldaten** worden. **Sparta** is al jaren heer en meester op de Peloponnesos en dat zullen wij zo houden! Als ik volwassen ben, mag ik als vrije Spartaanse man deelnemen aan de volksvergadering. In de volksvergadering stemmen we over nieuwe wetten, maar enkele adellijke families hebben de echte macht. Enkele volle manen geleden zag ik nog eens mijn zus. Ook meisjes moeten hard trainen. Zachtheid en tederheid worden verbannen bij onze vrouwen. Zij moeten sterk zijn om betere soldaten te baren! Zij hebben geen inspraak in het bestuur van ons gebied. Wij zijn nu met slechts 9 000 mannelijke Spartanen om de veroverde gebieden onder de duim te houden. De plaatselijke bevolking werkt als slaven voor ons.



Spartaanse soldaat

Welke twee kenmerken komen zowel terug in Sparta als Athene?

-
-

3. Athene en Sparta: twee belangrijke stadstaten

	SPARTA	ATHENE
opvoeding van de kinderen		
aandacht voor de ontwikkeling van...		
jongens opgeleid tot ...		
bestuur	beperkt aantal mannen: wie?	alle vrije mannen: wie?
samenleving		

4. Het leven in de stadstaten



Het leven in Sparta was heel anders dan dat in Athene.

Spartaanse mannen werden getraind tot , om de stadstaat te en de bevolking ledere man moest in militaire dienst. Jongens van werden naar gestuurd, waar

Daardoor werden zij

Ook meisjes moesten fit en sterk zijn. Niet alle 'Grieken' in die tijd

leefden in het huidige Griekenland. Een groot aantal onafhankelijke Griekse stadstaten werden gesticht rond de Middellandse Zee. De inwoners van de stadstaten spraken allemaal, geloofden in dezelfde, bouwden hun en op ongeveer dezelfde wijze en hielden van realistische In de tweede eeuw v.C. werden de laatste Griekse stadstaten ingelijfd in het Romeinse Rijk.

5. De Griekse cultuur

De oude Grieken waren grote geleerden, In de begintijd beantwoordden ze vragen door er een verhaal van te maken. Later gingen ze wetenschappelijke verklaringen zoeken.

Hun geleerden werden genoemd.

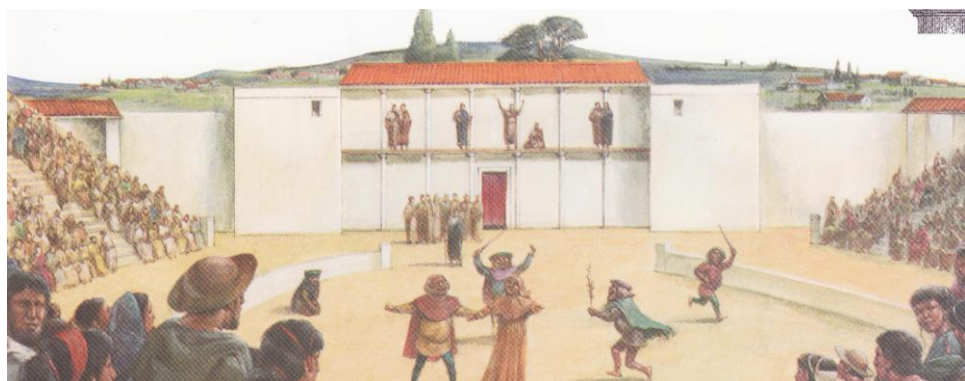
Toneel en sport speelden een grote rol in het leven van de oude Grieken. Het werd gespeeld op

Later werden in Griekenland

..... waarvan er vele nog te bewonderen zijn. We noemen dit een

Dit werd meestal uit uitgehaald

De Griekse invloed op de politiek, de filosofie, de kunsten (waaronder de architectuur), de taal en de literatuur is terug te vinden in de Romeinse cultuur; die invloed is nog steeds merkbaar. Veel opvattingen in wetenschap en kunst zijn afkomstig uit het oude Griekenland.



Sport was niet alleen belangrijk als ontspanning, maar ook als een manier om mannen fit en gezond te houden om oorlog te kunnen voeren. Er werden voor atleten veel wedstrijden georganiseerd.

De oudste en beroemdste wedstrijden waren de
die iedere jaar ter ere van de hoofdgod in Olympia
werden gehouden. Gedurende vijf dagen van de spelen werd
tussen de stadstaten een wapenstilstand gesloten
om



6. De bouwkunst



Voor de kapitelen van zuilen van hun grote bouwwerken ontwikkelden de Grieken twee stijlen: de (bovenste) en de (midden). Een derde, ingewikkeldere stijl, de (onder), werd in de Romeinse tijd ingevoerd. Een van de bekendste bouwwerken is het op de in Deze grote werd gebouwd als huis voor de grote godin Athena. Hierin werden vaak offers gebracht.



7. Leuke weetjes over de Grieken

- ❖ De Griekse burger bracht een groot deel van zijn leven binnenshuis / buitenshuis door. Daarom besteedde hij geen / weinig / veel aandacht aan zijn woning.
- ❖ De Grieken droegen eenvoudige / rijkelijke / talrijke kledingstukken.
- ❖ In alle kunstuitingen streefden de Grieken een na. Getuigen daarvan zijn de prachtige tempels, theaters en stadia.
- ❖ In de schilder- en beeldhouwkunst stond de mens / het dier / de plant centraal. Letterkunde en wetenschap stonden op een hoog peil.
- ❖ Enkel huisgoden / vele goden / drie goden, voorgesteld als mensen, werden door de Grieken aanbeden.
- ❖ In 430 v.C. werd Athene getroffen door een pestepidemie.
- ❖ Rond wordt Griekenland opgenomen in het Romeinse Rijk. De invloeden van de Grieken waren zo groot dat